UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Leo Decimvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

Visual Library

LEO DECIMVS.

Bulla contra Martinum Lutherum, illiuſque complices, fautores, & ſequaces, ac alios ſanctæ fidei Chriſtianæ inimicos.

Leo Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Edita anno Domini 1520. Ex Bibliotheca Illuſtriſſimi Iulij Antonij Sanctoru Cardinalis ſanctæ Seuerinæ, erat autē impreſſa Romę anno 1549.

DECET Romanum Pontificem, ex tradita ſibi diuinitus poteſtate, pœnarum ſpiri-
tualium, & temporalium, pro meritorum diuerſitate diſpenſatorem conſtitutum, ad
reprimendum nefarios conatus peruerſorum, quos noxiæ voluntatis adeo depra-
uata captiuat intentio, vt Dei timore poſtpoſito, canonicis ſanctionibus, mandatiſ-
que Apoſtolicis neglectis, atque contemptis, noua & falſa dogmata excogitare, ac
in Eccleſia Dei, nefarium ſchiſma inducere, aut ſchimaticis ipſis, inconſutilem re-
demptoris noſtri tunicam, orthodoxæq; fidei vnitatem ſcindere ſatagentibus, fauorem præbere, aſſi-
ſtere, adhærereq; non verentur ne Petri nauicula, ſine Gubernatore & remige nauigare videatur con-
tra tales, eorūq; ſequaces, acrius inſurgere, & exaggeratione pęnarum, & aliàs opportuno remedio ita
preuidere, ne ijdem contemptores in reprobum ſenſum dati, illiſq; adhærentes, falſis commentis, ac
ſubdolis eorū malitijs ſimplicem turbam decipiant, ac in eundem errorem & ruinam ſecum trahant,
ac veluti morbo contagioſo, contaminent, & ad maiorem ipſorum damnatorum confuſionem, om-
nibus Chriſti fidelibus publice oſtendere ac palam declarare, quàm formidabilium cenſurarum &
pœnarum illi rei exiſtant ad hoc, vt ipſi ſic declarati, & publicati, confuſi tandem & compuncti, ad cor
ſuum redire, & propriæ ſaluti conſulere valeant; cęteriq;, eorum exemplo, diſcant a ſimilibus abſtine
re, & ab eorūdem excōicatorum, & anathematizatorum prohibita conuerſatione, & participatione,
ac etiam obedientia, ſe penitus ſubtrahāt, ut diuinam vltionem euadent, illorumq; damnationis par-
ticipes minime fiant. Sane aliàs, cum quidam falſi fidei cultores mundi gloriam quęrentes, ac (huma-
ni generis hoſte inſtigante) quamplures & varios errores, iamdiū per Concilia & prædeceſſorum no
ſtrorum conſtitutiones damnatos, vtpote hæreſim etiam Græcorum, & Bohęmorum, vt vidimus &
legimus continentęs. Alios vero vel hæreticos, aut falſos, ſeu ſcandaloſos; vel piarum aurium offen-
ſiuos, vel ſimplicium mentium ſeductiuos nouiter ſuſcitaſſent, & in inclyta natione Germanica ſemi-
naſſent; Nos noſtro, prout paſtorali incumbebat officio, errorum huiuſmodi uirus peſtiferum, vlte-
rius tolerare ſeu diſſimulare, (ſine Chriſtianæ religionis nota, atque orthodoxæ fidei iniuria) non ua-
lentes; ac huiuſmodi peſti, morboq; canceroſo, ne in agro Dominico, tamquam vepris nociua, ulte-
rius ſerperet, uiam præcludere cupientes: habita ſuper eiſdem erroribus & eorum ſingulis cum ve-

Quomodo errores in fide deprehendantur.

nerabilibus fratribus noſtris ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, necnon ſacræ theologię, & u-
triuſque iuris profeſſoribus, diligenti diſcuſſione & matura deliberatione: cum illi a Catholica fidei
traditione, & a uera diuinarum ſcripturarum recepta interpretatione deuiare, & contra ſanctorum pa
trum determinationes, Conciliorumque & ſummorum Pontificum expreſſas ordinationes, ſeu Ca-
nones eſſe, reperti fuiſſente: Articulos ſiue errores ipſos, ut hæreticos aut ſcandaloſos, ſeu falſos, aut
piarum aurium offenſiuos, & veritati catholicæ obuiantes; de eorundem fratrum conſilio & aſſenſu,

Per bullā Exurge. quæ habetur ſupra pag. 115.

& aliorum prælatorum matura deliberatione, prout in ſimilibus conſueuerunt prædeceſſores noſtri,
ac ſedes Apoſtolica procedere, damnauimus, reprobauims, & omnino reijcimus: & pro damnatis,
reprobatis, & reiectis ab omnibus utriuſque ſexus Chriſti fidelibus haberi debere decreuimus, & de
clarauimus: ac omnibus & ſingulis Chriſti fidelibus tam laicis, quàm clericis ſæcularibus, & quo-
rumuis ordinum regularibus, & alijs quibuſcunque perſonis quauis dignitate, etiam Cardinalatus
honore fulgentibus, & alijs prælatis, ac conuentibus, & uniuerſitatibus, etiam ſtudiorum generalium,
necnon Regibus, & Imperatori, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Ba
ronibus, Capitaneis, Conductoribus, Domicellis, omnibus Officialibus, Iudicibus, Notarijs, Eccle-

† Poteſtatibus.

ſiaſticis, Sæcularibus, Communitatibus, Vniuerſitatibus, Poteſtatibus, † Ciuitatibus, Caſtris, Terris, &
locis, ſeu eorum uel earum ciuibus, habitatoribus, & incolis, & quibuſuis alijs perſonis eccleſiaſti-
cis, vel regularibus per uniuerſum orbem ubicunque, præſertim Alemania conſtitutis, in virtute
ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac diffidationis & criminis læſæ ma-
ieſtatis, & hæreticorum, & fautorum eorumdem in iure expreſſis, ac alijs etiam tunc expreſſis pœnis,
eo ipſo, & abſque ulteriori declaratione, per omnes & ſingulos ſupradictos (ſi contra fecerint) incur
rendis, percepimus, atque mandauimus; ne præfatos errores, aut eorum aliquos, peruerſamque do-
ctrinam huiuſmodi, aſſerere, affirmare, defendere, prædicare, aut illa quomodolibet, publice uel occul

Omnia Lutheri ſcripta quacunque lingua interdicta.

tè, quouis quæſito ingenio uel colore, tacitè uel expreſsè fouere præſumerent. Et quia ſupradicti er-
rores & plures alij in libellis ſeu ſcriptis cuiuſdam Martini Lutheri continebantur: libellos ipſos, &
omnia dicti Martini ſcripta, ſeu prædicationes, quę in Latino vel quocunq; alio idiomata reperieban
tur, in quibus dicti errores ſeu aliquis eorum continerentur, ſimiliter damnauimus, reprobauimus
atque reiecimus: & pro omnino damnatis, reprobatis, & reiectis haberi volumus: ac in virtute ſanctę
obedien-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

A obedientiæ, & ſub pœnis prędictis, omnibus & ſingulis Christi fidelibus tunc expreſſis mandaui
mus: ne huiuſmodi ſcripta, libellos, prædicationes, ſeu cedulas, vel in eis cõtenta capitula, errores aut
articulos ſupradictos continentia legere, aſſerere, prædicare, laudare, imprimere, publicare, ſeu de-
fendere, per ſe, vel aliũ ſeu alios directe vel indirecte, tacite vel expreſſe, publice vel occulte, aut in do
mibus ſuis ſiue alijs publicis vel priuatis, locis tenere quoquomodo præſumerent: Quinimo, illa
ſtatim poſt litterarum noſtrarum ſuper his editarum publicationem, vbicunque forent, per ordina-
rios & alios in dictis litteris expreſſos, diligenter quæſita, publice & ſolenniter in præſentia cleri &
populi ſub omnibus pœnis, in dictis literis expreſſis comburerent: ipſique Martino, vt omni prædi-
catione, ſeu prædicationis officio, omnino deſiſteret: aliquin eum, eiuſque adhærentes, complices,
fautores & receptatores requiſiuimus & monuimus, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſupradictis pœ-
nis diſtricte præcipiendo mandauimus, vt infra ſexaginta dies: quorum viginti pro primo, viginti ꝑ
ſecundo, & reliquos viginti dies pro tertio & perẽptorio termino aſſignauimus: ab affixione in locis
tunc expreſſis, immediate ſequentibus numerandos, vt a præfatis erroribus, eorumq; prædicatione,
B & publicatione, & aſſertione: defenſione quoque, & librorũ ſeu ſcripturarum ſuper eiſdem, ſeu eorũ
aliquos, edictione omnino deſiſterẽt, libroſq; & ſcripturas errores huiuſmodi cõtinentes cõburerent
vel cumburi facerẽt: ac illos ipſe Martinus omnino reuocaret, ac de reuocatione huiuſmodi per publi
ca documenta nos certiores faceret; & cum pleno ſaluo conductu ſibi conceſſo, ad nos veniret, vt
de eius vera obedientia omnibus plene conſtaret: alias cum, eiuſque complices, adhærentes, fauto-
res, & receptores, & eorum quemlibet, tanquam notorios & pertinaces hæreticos fuiſſe & eſſe de-
clarauimus: eoſque vt tales condemnauimus, & eos pro talibus, ab omnibus vtriuſque ſextus Chri-
ſti fidelibus haberi voluimus atque mandauimus: eoſque & alijs cõtra tales a iure inflictis pęnis ſub-
iecimus, & illos hæreticos fuiſſe & eſſe decreuimus & declarauimus. Inhibuimus quoque, ſub eiſdem
pœnis, eiſdem Christi fidelibus, ne eius ſcripta, etiam præfatos errores non continentia, tanquam ab
homine ortodoxæ fidei inimico, vt eius memoria omnino de Christi fidelium conſortio deleretur,
legere, aſſerere, prædicare, laudare, imprimere, publicare, ſiue defendere, ſeu in domibus aut alijs
C locis publicis vel priuatis tenere quoquo modo præſumerent, ſed illa comburent: Ipſoſque Chri-
ſti fideles ſub dictis pœnis monuimus, vt ipſos hæreticos declaratos, & condemnatos mandatis no-
ſtri non obtemperantes, poſt lapſum dicti termini euitarent, & euitari facerent, quantum in eis eſ-
ſet, nec cum eis commercium aut aliquam conuerſationem ſeu communem haberent, nec eis
neceſſaria miniſtrarent. Et pro maiori Martini, ſuorumqne complicum, fautorum, adhæren-
tium, & receptatorum poſt lapſum termini declaratorum hæreticorum huiuſmodi, confuſione:
eiſdem Christi fidelibus patriarchis, archiepiſcopis, epiſcopis, & alijs prælatis eccleſiarum, capitu-
lis & perſonis eccleſiaſticis, ſæcularibus, & regularibus, exemptis & non exẽptis & vniuerſis prin-
cipibus quacunqne eccleſiaſtica & mundana fulgentibus dignitate Regibus, & Imperatoris Ele-
ctoribus, & alijs tunc expreſſis per vniuerſum orbem, præſertim in eadem Alemaniæ conſtitutis,
mandauimus, vt ipſi & eorum quilibet Martinum, complices, adhærentes, receptatores, & fau-
tores huiuſmodi perſonaliter caperent, & captos ad noſtram inſtantiam retinerent, vel ſaltem eos
& eorum quemlibet a ſuis eccleſijs, domibus, monaſterijs, conuentibus, ciuitatibus, dominijs,
D vniuerſitatibus, comitatibus, caſtris & terris omnino expelleret: ciuitatas vero, dominia, terras,
caſtra, villas, comitatus fortalicia, oppida, & loca quæcunque vbilibet conſiſtentia, eorumque,
& eorum metropolitan. cathedrales, collegiatas, vel alias eccleſias, monaſteria, prioratus, domos
conuentus, & loca religioſa vel pia, cuiuſque ordinis forent, ad quæ ipſum præfatum Martinum,
vel aliquem ex prædictis declinare contingeret, quamdiu ibidem permanerent, & triduo poſt eorum
inde diſceſsum Eccleſiaſtico ſubiecimus interdicto: nec non patriarchis archiepiſcopis, epiſcopis, &
alijs prælatis, capitulis, & alijs perſonis ſupradictis, præſertim in Alemania conſtitutis, ſub ſimilibus
pœnis & cenſuris mandauimus, aut Martinum & alios ſupradictos, ſi elapſo dicto termino, manda-
to & monitione noſtris huiuſmodi, non paruiſſent, in eorum Eccleſijs, Dominicis, & alijs feſtiuis
diebus (dum inibi maior populi multitudo ad diuina conueniret) declaratos hęreticos; & cõdem-
natos, publice nunciarent, facerentque & mandarent ab alijs nunciari, & ab omnibus arctius eui-
tari: ac omnibus Christi fidelibus, vt eos euitarent, pari modo, ſub prædictis cenſuris & pœnis, &
litteras noſtras prædictas, vel earum tranſumptum, cui vbique ſtari, & plenam fidem adhiberi vo-
E luimus, in eorum eccleſijs, monaſterijs, domibus, conuentibus, & alijs locis, legi, publicari, atque
affigi facerent: Excommunicauimus quoque & anatematizauimus omnes & ſingulos, cuiuſcun-
que ſtatus, gradus, conditionis, pręeminẽtię, dignitatis, aut eccellentiæ forent, quominus literæ vel ea-
rum tranſumpta, copiæ ſiue exemplaria, in ſuis terris & dominijs legi, affigi, & publicari poſſent, face
rent puplice vel occulte, directe vel indirecte: tacite vel expreſſe, prout in dictis noſtris litteris de-
ſuper confectis, quarum veriorem tenore haberi voluimus pro expreſſa: quaſque vt ad Martini,
& aliorum monitorum non damnatorum & declaratorum, ac ſub eiuſdem litteris comprehenſo-
rum notitiam deducerentur in certis in Romana curia & alijs extra eam expreſſis locis affigi & publi
cari iuſſimus & per Curſores in dicta curia; extra tamen eam per certos Nuncios noſtros, exequi fe-
cimus: ac voluimus, vt illos litteræ ipſæ poſt affixionem prædictam perinde arctarent, ac ſi eis eędem
litteræ perſonaliter intimatæ forent, plenius continetur.

Saluus conductus Luthero cõceſſus, vt ad Rom. Pont. accedet.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Multis ex his qui Luthero adhæſerunt cõuertuntur.

Cum autem (ſicut accepimus) licet poſt litterarum affixionem & publicationem poſt elapſum termini ſeu terminorum huiuſmodi in literis per nos præfixi hujuſmodi ſeu præfixorum (quos quidem terminos elapſos fuiſſe, & eſſe, omnibus Chriſti fidelibus & per præſentes ſignificamus, & fidem facimus) nonnulli ex eis, qui eiuſdem Martini errores ſecuti fuerunt, ipſarum litterarum ac monitionum & mandatorum noſtrorum notitiam habentes, ſpiritu ſanioris conſilij ad cor reuerſi, errores ſuos confitentes, & hæreſim in manibus noſtris abiurantes, & ad veram fidem Catholicam ſe conuertentes, abſolutionis beneficium, iuxta facultatem eiſdem Nuncijs deſuper conceſſam obtinuerint, & in nonnullis ciuitatibus & locis dictæ Alemaniæ, libri & ſcripturę dicti Martini iuxta mandata noſtra publice cremati fuerint; tamen ipſe Martinus (quod non ſine graui animi moleſtia & mentis noſtræ perturbatione referimus) in reprobum ſenſum datus, non ſolum errores ſuos, infra præmiſſum terminum reuocare, & de reuocatione huiuſmodi nos certiores facere, ſeu ad nos venire contemſit: verum tanquam petra ſcandali peiora prioribus contra nos & hanc ſanctam ſedem & fidem Catholicam ſcribere & prædicare, & alios ad hoc inducere non veritus; propter quod, ſicut ipſe iam hæreticus eſt declaratus, ita & alij etiam non paruæ auctoritatis & dignitatis, propriæ ſuæ ſalutis immemores ipſius Martini peſtiferam hæreticorum ſectam publice, & notorie ſequentes, eique palam, & publice auxilium, conſilium, & fauorem ſubminiſtrantes, ipſumque Martinum in ſuis inobedientia & contumacia confouentes, & alij publicationem dictarum literarum impedientes, pœnas in dictis noſtris literis contentas damnabiliter incurrerunt; & hæretici merito ſunt habendi, atque vt tales ab omnibus Chriſti fidelibus euitandi, dicente Apoſtolo, Hæreticum hominem, poſt vnam & ſecundam correctionem deuita: ſciens quia ſubuerſus eſt, qui eiuſmodi eſt, & delinquit, cum ſit proprio iudicio cõdemnatus. Vt igitur cum Martino & alijs hæreticis excommunicatis & anathematizatis & maledictis merito copulentur, & ſicut in delinquendo dicti Martini pertinaciam ſequuntur, ita pęnarum & nominis participes fiant, ſecumq; Lutherani vocem, & debitas portent pœnas, cũ pręmiſſa adeo manifeſta & notoria ſunt effecta & permanentes † ita, vt nulla probatione aut monitione vel citatione indigeant, prout ſic fore decernimus & declaramus: Martinum & alios, qui eũdem Martinum in ſuo prauo & damnato propoſito obſtinatum ſequuntur, ac etiam eos, qui eum etiam præſidio militari defendunt, cuſtodiunt, & proprijs facultatibus vel alias quomodolibet ſuſtentare non verentur, ac auxilium, conſilium, vel fauorem, quouis modo præſtare & ſubminiſtrare præſumpſerunt & præſumunt, quarum omnium nomina, & cognomina, & qualitates, & ſi quauis celſa vel grandi præfulgeant dignitate, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, ac ſi nominatim exprimerentur, ac in illorum publicatione vigore prȩſentium facienda nominatim exprimi poſſent, decernimus, excommunicationis & etiam anathematis, nec non maledictionis æternæ & interdicti, ac in eos & eorum deſcendentes dignitatum, honorum, & bonorum priuationis & inhabilitationis ad illa: Nec non bonorum confiſcationis, & criminis læſæ maieſtatis, & alias ſententias, cenſuras, & pœnas etiam in hęreticos à canonibus inflictas in dictis literis contentas damnabiliter incidiſſe; Ciuitates quoque, terras, caſtra, oppida, & loca, in quibus tunc pro tempore fuerint, & ad quæ eos declinare contigerit, ac quę in illis ſunt, ac alias etiam cathedrales & metropolitan. monaſteria, & alia religioſa & pia loca, etiam exempta, & non exempta, quocunq; eccleſiaſtico interdicto ſuppoſita eſſe ita, vt illo durante illis, prętextu cuiuſuis indulti Apoſtolici, præterquam in caſibus à iure permiſſis, & in illis, non aliàs quam ianuis clauſis, ac excommunicatis & interdictis excluſis nequeant miſſæ & alia diuina officia celebrari. Apoſtolica auctoritate tenore prȩſentium declaramus: illoſq; pro excommunicatis & anathematizatis, maledictis, interdictis, priuatis & inhabilibus, vbicunque locorum denunciari & publicari, ac ab omnibus Chriſti fidelibus arctius euitari præcipimus & mandamus. Et vt in omnibus tantum in Dei † Eccleſiæ ſuę vilipendium, Martini et ſequacium et aliorum inobedientium obſtinatæ temeritatis audacia innoteſcat, ne morbida pecus gregem inficiat, parſque ſincera ab infectis trahatur: vniuerſis et ſingulis patriarchis, archiepiſcopis, epiſcopis, partiarchalium metropolitan. cathedralium, et collegiatarum Eccleſiarum prælatis, capitulis et perſonis eccleſiaſticis, et quorumuis ordinum etiam Mendicantium religioſis, exemptis, et non exemptis vbilibet conſtitutis, in virtute ſanctæ obedientiæ, et ſub dictæ excõmunicationis latæ ſententiæ pœnis mandamus: quatenus ipſi, et quilibet eorum, ſi et poſtquam vigore præſentium requiſiti fuerint, infra tres dies: quorum vnum pro primo, et alium pro ſecundo, et reliquum pro tertio et peremptorio termino, ac canonica monitione præmiſſa aſſignamus: eoſdẽ Martinum et alios excommunicatos, anathematizatos, maledictos, et hæreticos declaratos, aggrauatos, interdictos, priuatos, et inhabiles, et in præſentium executione nominatos in eorum Eccleſijs Dominicis, et alijs feſtiuis diebus (dum maior inibi populi multitudo conuenerit ad diuina) cum Crucis vexillo pulſatis campanis et accenſis candelis, ac demum extinctis et in terram proiectis, et conculcatis, cum trina lapidum proiectione, alijſque ceremonijs in ſimilibus obſeruari ſolitis, publice nuntient, et faciant et mandent ab alijs nuntiari, et ab omnibus Chriſti fidelibus arctius euitari.

Lutherus impœnitens.

Tit. 3.

Lutherus & eius cõplices, omnes iuris pœnas in hæreticos latas incurriſſe declarantur.

† permanẽtia

† & Lutherus vbique iubetur nũtiari hæreticus.

Ad maiorem inſuper pręfati Martini, aliorumq; hęreticorum ſupradictorum adhęrentium, et ſequacium et fautorum confuſionem, in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus omnibus et ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, et aliarum Eccleſiarum Prælatis, vt ſicut ipſi, ad ſedandum ſchiſmata, auctore Hieronymo, conſtituti fuerunt; ita nunc vrgente neceſſitate, prout eorum incumbit officio, cõſtituant ſe murum pro populo Chriſtiano non tacendo tanquam canes muti non valentes latrare, ſed inceſſan-

Eccleſiarũ prælati & rectores excitantur, vt ardenter prædicent verbũ Dei contra Lutheri errores.

A inceſſanter clamando, & exaltando vocem & prædicando & prædicari faciendo verbum Dei, ac veritatem fidei Catholicæ contra damnatos articulos, & hæreticos ſupradictos. Necnon omnibus & ſingulis parochialium eccleſiarum rectoribus, ac religioſis quorumcunq; ordinum, etiam Mendicantium, exemptis & non exemptis, vt præmittitur, ſimiliter in uirtute ſanctæ obedientiæ mandamus, vt ſicut ipſi nubes a Domino conſtituti ſunt, ita ſpiritualem imbrem in populo Dei ſeminare, & contra ſupradictos articulos, vt præfertur, damnatos, ſicut etiam eorum incumbit officio, publice publicare non uereantur: Scriptum eſt enim, quòd perfecta charitas foras mittit timorem. Vos igitur & vestrum ſinguli onus tam meritorij negotij deuota mente ſuſcipientes; uos in illius executione ſic ſolicitos, ac verbo & opere ſtudioſos, atque diligentes exhibeatis, quòd ex ueſtris laboribus, diuina nobis fauente gratia, ſperati fructus adueniant, ac per ſolicitudinem noſtram, quæ cauſas pias gerentibus pro retributione debetur palmam gloriæ non ſolum conſequi mereamini, verum etiam apud nos & ſedem prædictam non immerito valeatis de exacta diligentia veſtra vberius commendari. c.Ioan.4.

B Verum, quia difficile foret præſentes declarationis, & publicationis litteras adpræſentiam & perſonam propriam Martini, & aliorum declaratorum & excommunicatorum huiuſmodi perſonaliter deducere, propter eis fauentium potentiam: uoluimus, ut affixio & publicatio præſentium litterarũ in ualuis duarum cathedralium ſeu metropolitan. aut unius cathedralis & alterius metropolitan. in dicta Alemania conſiſtentium eccleſiarum, per unum ex nuntijs noſtris ibidem exiſtentibus facta, ita eos liget & arctet, Martinumque & alios declaratos, & damnatos huiuſmodi, demonſtret, in omnibus & per omnia ac ſi eis & eorum cuilibet perſonaliter intimatæ & præſentatæ fuiſſent. Et quia etiam difficile foret præſentes litteras ad ſingula quæque loca deferre, in quibus earum publicatio neceſſaria foret, uolumus, & præfata auctoritate decernimus, quòd earum tranſumptis, ſigillo alcuius prælati eccleſiaſtici, ſeu ex Nuntij noſtris prædictis munitis, & manu alcuius publici Notarij ſubſcriptis vbique ſtetur, prout præſentibus originalibus litteris ſtetur, ſi eſſent exhibitæ uel oſtenſæ: Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ in prioribus litteris noſtris prædictis uoluimus non obſtare: cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

C Nulli ergo omnino hominum liceat hac paginam noſtræ conſtitutionis, declarationis, præcepti, mandati, aſſignationis, uoluntatis, & decreti, infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autẽ hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo vigeſimo, tertio Nonas Ianuarij, Pontificatus noſtri anno octauo.

De Curia,

De. de Comitibus.

LEO PAPA X.

Uniuerſis & ſingulis locorum ordinarijs, ac hæreticæ prauitatis Inquiſitoribus in dominoVenetorum conſiſtentibus. Salutem & Apoſtolicam benedictionem.

D *Epiſcopi & hæreticæ prauitatis Inquiſitores procedere poſſunt contra maleficos & ſacrilegos; nec eorum circa hæc iuriſdictio impeditur aut diminuitur, ex eo quod ipſis aliquis alius adiungitur per ſummum Pontificem, vt cum ipſis in hæc delicta inquirat. iudices & officiales ſæculares abſque reuiſione proceſſuum ſententias latas iudicibus eccleſiaſticis ſuper hæc crimina exequantur, & traditos curiæ ſæculari punient: quod ſi renuerint, compellantur per eccleſiaſticas cenſuras.*

Aliæ extrauag. huius argumenti habentur ſupra Innocentij viij. & Alexandri vj. & infra Hadriani vj.

HONESTIS petentium uotis libenter annuimus, eaque fauoribus proſequimur opportunis. Aliàs ad petitionem dilectorum filiorum nobilium virorum Ducis & dominij Venetorum, cum in Brixienſi & Bergamenſi ciuitatibus & diœceſibus, E quoddam hominum genus pernicioſiſſimum ac damnatiſſimum labe hæretica, per quam ſuſcepto renunciabatur baptiſmatis ſacramento, Dominum abnegabant, & ſatanæ, cuius conſilio ſeducebantur, corpora & animas conferebant, & ut illi rem gratam facerent, in necandis infantibus paſſim ſtudebant, & alia maleficia & ſortilegia exercere non verebantur. quod ita factum eſſe videbatur, ut ad eorum errorem extirpandum opportuna adhiberentur remedia. Volentes etiam eiuſdem generis nonnullos indicibili pœna obſtinate vitam potius perfide amittere: quam errorem ſuum cognoſcere maluiſſe, & propterea de rigoroſo nimium (vt dicebatur) veſtri ordinariorum contra tales proceſſu, dubitantes, Venerabilem fratrem Epiſcopum Polenſem noſtrum & Apoſtolicæ ſedis apud eoſdem Ducem & dominium Nuntium, vobis adiungendum ducimus, cum facultatate per ſe, uel alium, ſeu alios proceſſus per vos habi-

Edita anno Domini 1521. Ex Directorio Illuſtriſſimi Iacobi Sabelli Cardinalis, reipu. Chriſtianæ Inquiſitoris generalis fol.424.